

فاتحه

کلیدواژه: فاتحه، قیر، زیارت قبور، سنت.
پرسش: آیا اینکه در حین خواندن [فاتحه](#)، با سنگ به قبر می‌زنند، دلیلی اسلامی دارد؟

پاسخ: در کتاب‌های حدیثی، روایتی در تأیید این کار وجود ندارند. البته در میان مردم به غیر از این سنت، سنت‌های دیگری نیز وجود دارد که بر آنها دلیل شرعی وجود ندارد، اما نبود دلیل شرعی به این معنا نیست که آنها را به صورت کلی رها کنیم؛ زیرا گاه، سنت‌هایی وجود دارد با این‌که منبعی شرعی ندارند، اما سنت حسنه‌ای هستند و [عقل](#) نیز آنها را تأیید می‌کند. علاوه بر این انجام آنها احترامی برای مرده بوده که نه تنها بد نیست، بلکه باید در ترویج آن تلاش کرد و به یقین مورد پسند [خداوند](#) است.

فهرست مندرجات

- ۱- بهترین هدیه برای مردگان
- ۱.۱- روایتی از امام رضا
- ۲- خیرات برای مردگان
- ۳- آداب زیارت کردن قبور
- ۳.۱- زیارت کردن قبور
- ۳.۲- دست گذاشتن روی قبر
- ۳.۳- سنگ زدن به قبر
- ۴- بانوس
- ۵- منبع

بهترین هدیه برای مردگان

در روایات، تأکید بسیاری وجود دارد که مردگان را از یاد نبریم و برای آنها از این دنیا خیراتی بفرستیم. یکی از بهترین [خیرات](#) و هدیه‌ای که می‌توان از این دنیا برای آنها فرستاد، خواندن [قرآن](#) است که تأکید بسیاری نیز بر آن شده است.

← روایتی از امام رضا

امام رضا - علیه السلام - فرمودند: «هیچ بنده مؤمنی نیست که قبر مؤمنی را [زیارت](#) کند و در آنجا [سوره قدر](#) را هفت مرتبه بخواند، مگر این‌که خداوند [گناهان](#) او و صاحب قبر را می‌بخشاید».
[۱] شیخ صدوق، من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۱۸۱؟؟؟، جامعه مدرسین، قم، ۱۴۱۳ ق.
[۲] کلینی، الکافی، ج ۲، ص ۲۲۹، دارالکتب الإسلامیة، تهران، ۱۳۶۵ ش.

خیرات برای مردگان

خیرات برای [مردگان](#) و زیارت کردن قبرشان، سنت حسنه‌ای است که در میان مسلمانان رواج دارد. این عمل مطمئناً برای مرده نیز تأثیر بسزایی دارد و می‌تواند او را در [حیات](#) پس از مرگ کمک کند؛ از این رو در روایات آمده است: «مردگان را زیارت کنید که همانا آنها از این عمل خوشحال می‌شوند».

[۱] کلینی، الکافی، ج ۳، ص ۲۲۹ و ۲۳۰، دارالکتب الإسلامیة، تهران، ۱۳۶۵ ش.
حتی در بعضی از روایات توصیه شده است که به یاد مردگان باشید که این کار [ثواب](#) دارد.
[۲] کلینی، الکافی، ج ۲، ص ۱۵۹؟؟؟، دارالکتب الإسلامیة، تهران، ۱۳۶۵ ش.

آداب زیارت کردن قبور

در [روایات](#) برای زیارت کردن قبر، آدابی ذکر شده است. بسیاری از این آداب، به جهت [احترام](#) گذاشتن به مرده و گاه برای به وجود آوردن ارتباط بین آنهاست.

← ۱. زیارت کردن قبور

در بعضی از روایات آمده است که وقتی به [قبرستان](#) می‌روید، یک قبر را مشخص نموده و به زیارت آن روید: «شخصی از [امام موسی کاظم](#) - علیه‌السلام - سؤال کرد: مؤمنی که مرده باشد، آیا کسی که قبر او را زیارت می‌کند، آگاه بدان است. امام فرمود: بله و تا زمانی که بر سر قبر اوست، مرده با او مأنوس گشته و [آرامش](#) می‌یابد و زمانی که بلند شده و از کنار قبر بلند می‌شود، [وحشت](#) به درون قبر می‌رود».

[۵] [کلینی، الکافی، ج ۳، ص ۲۲۸، دارالکتب الإسلامیة، تهران، ۱۳۶۵ ش.](#)

← ۲. دست گذاشتن روی قبر

از دیگر عواملی که سبب به وجود آمدن ارتباط بین کسی که بالای قبر بوده و کسی که در درون قبر است می‌شود، دست گذاشتن بر روی قبر مرده است: راوی می‌گوید: از [امام صادق](#) - علیه‌السلام - در مورد قرار دادن دست بر روی قبر [میت](#) سؤال کردم که این کار به چه معناست؟ [امام](#) فرمودند: [بیامیز](#) اکرم - صلی‌الله‌علیه‌وآله - این را برای پسرشان بعد از [دفن](#) انجام دادند. سپس از امام در مورد این‌که چگونه دست را روی قبر قرار دهیم، سؤال کردم؟ امام در پاسخ انگشت خود را به سمت [زمین](#) گرفتند و آن را بر روی زمین قرار داده و سپس بلند کردند».

[۶] [کلینی، الکافی، ج ۳، ص ۲۰۰، دارالکتب الإسلامیة، تهران، ۱۳۶۵ ش.](#)

← ۳. سنگ زدن به قبر

اما علاوه بر موارد مذکور در روایات، میان [عرف](#) نیز سنت‌هایی وجود دارد. یکی از این سنت‌ها زدن سنگ به [قبر](#) است که گاه با این دلیل همراه است که مرده صدایمان را بشنود. در کتاب‌های حدیثی، روایتی در تأیید این کار وجود ندارند. البته، به غیر از این سنت، برخی سنت‌های دیگر نیز وجود دارند که بر آنها دلیل شرعی وجود ندارد؛ اما نبود دلیل شرعی بر سنت‌های عرفی، به این معنا نیست که سنت‌ها را به صورت کلی رها کنیم؛ زیرا گاه در میان مردم، سنت‌هایی وجود دارد با این‌که منبعی شرعی ندارند، اما [سنت](#) حسنه‌ای هستند و [عقل](#) نیز آنها را تأیید می‌کند. علاوه بر این، انجام آنها احترامی برای مرده بوده که نه تنها بد نیست، بلکه باید در ترویج آن تلاش کرد و به یقین مورد پسند [خداوند](#) است.

پانویس

۱. ↑ شیخ صدوق، من لایحضره الفقیه، ج ۱، ص ۱۸۱؟؟؟، جامعه مدرسین، قم، ۱۴۱۳ ق.
۲. ↑ [کلینی، الکافی، ج ۳، ص ۲۲۹، دارالکتب الإسلامیة، تهران، ۱۳۶۵ ش.](#)
۳. ↑ [کلینی، الکافی، ج ۳، ص ۲۲۹ و ۲۳۰، دارالکتب الإسلامیة، تهران، ۱۳۶۵ ش.](#)
۴. ↑ [کلینی، الکافی، ج ۲، ص ۱۵۹؟؟؟، دارالکتب الإسلامیة، تهران، ۱۳۶۵ ش.](#)
۵. ↑ [کلینی، الکافی، ج ۳، ص ۲۲۸، دارالکتب الإسلامیة، تهران، ۱۳۶۵ ش.](#)
۶. ↑ [کلینی، الکافی، ج ۳، ص ۲۰۰، دارالکتب الإسلامیة، تهران، ۱۳۶۵ ش.](#)

منبع

[پانگاه اسلام کوئست.](#)

رده‌های این صفحه : [زیارت اهل قبور](#) | [کلام](#) | [معاد شناسی](#)